

štev. 2
februar 1977

mladina
včeraj, danes, jutri

GLASILO OSNOVNE ORGANIZACIJE ZSMS TOVARNE VOLNENIH IZDELKOV MAJŠPERK

Pogovor z našima upokojevcema

Serdinšek Maksimiljan

rojen 1916

poklic kadrovnik

Ob vašem odhodu v zasluženi pokoj bi vam rada zastavila nekaj vprašanj in bi vas prosila, da mi nanje odgovorite. Bom, kolikor bo v moji moči.

Kje in kako ste preživeli mladost?

Rodil sem se 5. septembra 1916 v Sitezju, v srcu Haloz kot trinajsti otrok Serdinšek Andreja, roj. 1856 in matere Marije, rojene 1876. leta. Od 13 otrok smo danes živi še štirje.

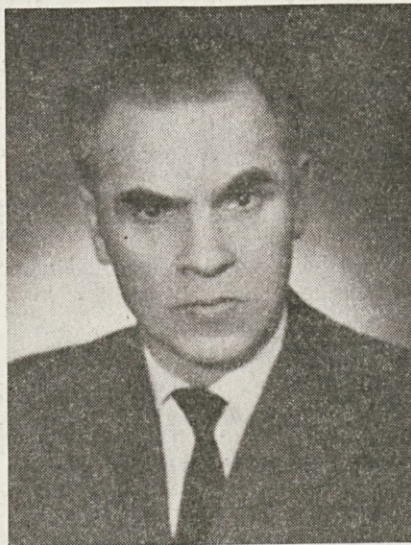
Moja mladost ni bila niti najmanj lahka in rožnata. Saj veste, da je bila takrat prva svetovna vojna, ki jo je spremljalo splošno pomanjkanje in revščina. Vsi sposobni moški so odšli na fronto v obrambo cesarja, doma pa so ostali le stari nesposobni ljudje za delo in mladoletni otroci. Kljub zemlji, ki smo jo imeli, je le-ta ostala v glavnem neobdelana in nam je manjkalo tudi kruha. Tudi moja starejša brata sta morala na fronto, od koder se nista več vrnila.

Kje ste hodili v šolo, v katero in kje ste bili prvič zaposleni?

Osnovno šolo in moje prvo znanje sem si pridobil v Narapljah. Takrat še ni bilo osemletk pač pa tako imenovane »Višje narodne šole« t. j. štirirazrednice s po dvema oddelkoma.

V šolo nismo hodili z nabito polnimi torbami kot danes. Naše orožje je bilo: čitanka, tablica s spužvo in kamenček. Seveda smo morali to večkrat zamenjati, ker smo si jih »staušali« na hrbti. Tako dragih rekvizitov kot ko zvezki, svinčniki, risanke in razni herbariji, prva leta še nismo poznali. Te smo dobili šele v drugi polovici osnovne šole, seveda v skromnejši količini kot sedaj.

Pri nas doma je bil tak-le red: Čim je eden od otrok toliko odrasel, da je bil kolikor toliko sposoben za »gajžlo«, je moral iti služiti za pastirja, hlapca ali dekla. Imel sem toliko sreče, da sem bil zadnji člen družine in zato tudi nisem šel v službo pred 17. leti starosti. Moja prva služba je bila pri kmetu Repku pri Juriju ob Pesnici. Moja pot v šolo je bila nadvse zanimiva. Zjutraj 19. marca 1933 sem se podal v Cirkovce na vlak. Ker vlaka še nikdar prej nisem videl sem se ga ustrašil in nisem upal stopiti na njega in tako jo je popihal brez mene proti Pragerskemu. Kaj sem hotel drugega, kot da sem jo mahnil nazaj proti domu. Doma so se mi na vso moč smejali, posebno moji vrstniki češ, kako je bilo v službi? Ker me je bilo na moč sram, sem se obrnil in jo korajžno odmahal nazaj proti Cirkovcam. Ker moja »prtlljaga« ni bila ravno obilna in težka, sem v Cirkovcah še pravočasno ujel drugi vlak za Maribor.

Mislil sem si: Kaj bo pa bo in sem korajžno skočil na vlak — seveda v I. razred — od koder me je »konduktar« za ovratnik odvedel v vagon tretjega razreda. To je bil prvi stik »zabitega halo-ana« z zunanjim svetom.

V Mariboru nisem vedel kam bi se obrnil. Ker sem stal pred železniško postajo kot kup nesreče mi je pokazal pot policaj češ, tu idi na Košake, potem tam levo, pa spet levo, brat znaš, boš že prišel. Spet pot pod noge in po 17 kilometrih hoje me je čakala pri Juriju ob Pesnici druga nepričakovana ovira t. j. državna meja. Naši in avstrijski graničarji so mi pokazali pot do kmeta Repka, ker so ga vsi dobro poznali. K njemu sem prišel že v trdem mraku. Ko sem se mu predstavil, ali bolje rečeno povedal kdo sem, je vidno zmajal z glavo češ, kaj si bom začel s to revo. Bil sem res poklapana reva, saj sem ta dan prehodil po snežni brozgi dobrih 60 km. Dal mi je večerjo in pokazal ležišče. Zbudil sem se drugi dan okrog poldneva. Po nekaj uvodnih »očetovskih« besedah in izdatnem zajtrku mi je predstavil mojo bodočo tovarišijo v štali, ki je vsebovala 27 krav, nekaj telet in štiri konje, vse v hudo zanemarjenem stanju. Poprijel sem se dela in v dobrem mesecu iz zanemarjene štale napravil škatljico, da je bil gospodar ponosen na svojega hlapca in njegovo premično premoženje v štali in jo je začel spet razkazovati svojim poslovnim prijateljem.

Tako se je začela moja prva služba, ki je trajala 26 mesecev.

Moja družba so bili naši graničarji, ki so prihajali vsak večer v mojo štalo da se ogrejejo. Postali smo kolegi in sem prek njih vzljudil vojaški poklic. Izkoristil sem priliko in se prijavil na razpis za vpis v podoficirsko šolo v Zagrebu češ, še vedno boljše, kot pa biti večni hlapec. V šolo sem bil sprejet 10. maja 1935 in sem jo končal meseca novembra 1937 z odličnim uspehom.

Moje prvo službeno mesto v vojski je bilo v 26. pešadijskem polku v Sisku. Tu sem ostal do maja 1939, ko sem bil na razpis komande letalstva sprejet k

letalcem. Prvo službeno mesto mi je bilo na letališču v Novem Sadu, kjer sem končal radiotelegrafsko šolo in sem delo radiotelegrafista opravljal vse do obstoja stare Jugoslavije. Medtem sem menjal več letališč: Mostar, Kraljevo, Skopje, Niš, pred začetkom druge svetovne vojne pa sem bil premeščen v komando vazduhoplovstva v Zemun, kot pomočnik adjutanta komande vazduhoplovstva.

Aktivno sem sodeloval pri »Puču« marca v Beogradu, saj je bil vodja puča naš komandant general Simović. Prvo — nenapovedano svetovno vojno med Jugoslavijo in Tretjim Rajhom sem doživel 6. aprila 1941 v Beogradu.

Razmer v stari jugoslovanski vojski ne bom opisoval, ker je to starejši generaciji dobro znano, mlajšim pa nima smisla o tem govoriti, ker mi itak ne bi verjeli. Najznačilnejše za staro jugoslovansko vojsko je bilo, da je bilo vojaku strogo prepovedano, da bi se ukvarjal s politiko. Politika je bila ločena od vojske, kot na primer danes, cerkev od države. Radijska poročila in čitanje časopisov smo lahko zasledovali le v največji tajnosti, ker si bil v nasprotnem primeru neminovno za razloga vojnemu sodišču.

Trnova pot kapitulacije stare jugoslovanske vojske je trajala se 12 koledarskih dni, za mene osebno od Beograda do Sarajeva. Vdali smo se šele 18. aprila t. j. 2 dni po uradni kapitulaciji. Med tem časom je dober del komandnega kadra zapustil svoje edinice, nekateri pa so se priključili vojski nove tvorbe NDH, ki so v najbližji bodočnosti postali krvni sovražniki nekdanjim tovarišem pod znakom »U« (ustaši).

V nemško vojno ujetništvo sem prišel 18. aprila 1941 v Sarajevu t. j. 2 dni po uradni kapitulaciji. Sledila je trnjeva pot v ujetništvo na relaciji Sarajevo—Bosanski Brod—Slavonski Brod—Vinkovci—Pečuj na Madžarskem, preko Avstrije, Dachaua, Münchna, Baden Badena, do našega logora v Malšbachu.

Poti ne bi opisoval, saj smo 8 dni z 1 kg kruha iz nemške zagovine potovali od Sarajeva do Malšbacha dobrih 8 dni. Med potjo jih je mnogo padlo. Kdor ni mogel hoditi je dobil »milostni« strel v tilnik in je za vedno pognojil lepo in dobro bavarsko zemljo, s takrat izredno hudobnimi ljudmi.

Kot vojni ujetnik nisem bil več Serdinšek, pač pa »Kriegsgefangene J No. 64.306, Stalag C Ludwigsburg«.

Še sreča, da nam ni bilo treba postavljati barak. Konfortna stanovanja so nam že pripravili nesrečni Poljaki in Francozi, ki so prišli v obljubljeni »Rajch« leto ali dve pred nami.

Prvo sem bil s skupino jugoslovanskih ujetnikov dodeljen v Baden — Ost. Po treh tednih smo se vsi kot eden uprli, da ne bomo več delali za nemški »Rajch«. Za kazen smo vsi tri mesece presedeli v mrzlih betonskih bunkerjih ob »kruhu in vodi«.

Po izpustitvi iz bunkerja sem bil zopet s skupino jugoslovanskih ujetnikov dodeljen na delo v tovarno piva »Dinkelacker« v Stuttgartu. Tu nam ni šlo tako slabo kot v logorju. Ker smo se pa

z nemškimi delavci in delavkami preveč seznanili, so nas prestavili spet v logor v Ludwigsburgu.

S tem v zvezi naj omenim še to: Kot mnogi drugi ujetniki, sem bil tudi jaz vzgojen v strogo krščanskem duhu. Zato smo že prvo nedeljo zaposlili stražarja, naj nas pelje k maši v bližnjo cerkev. Stražar nam je ustregel in nas vodil v bližnjo cerkev, ki je bila oddaljena od nas cca 500 metrov. Ko nas je zagledal nemški katoliški župnik, je poklical stražarja in mu v slovenskem prevodu zabrusil: »Izgini s to sodrgo. Srbske svinje mi ne bodo skrunile cerkve.« Takrat se je v meni obrnilo vse za 180 stopinj in od takrat dalje kot »verniki« nisem več prestopil cerkvenega praga, ker sem spoznal, da je nemški bog, pa čeprav je od iste svete »Trojice« več vreden od slovenskega boga. S tem dnem sem postal komunist, čeprav nisem imel o tem osnovnega pojma.

Med bivanjem z Jugoslovani in Francozi v Ludwigsburgu sem kot edini Jugoslovan s skupino Francozov dvakrat pobegnili proti Švici. Obakrat smo prišli do Bodenskega jezera, a so nas obakrat polovili. Seveda je sledil spet mrzli bunker.

22. junija 1942 so prišli v logor predstavniki »Arbertsamta« s skupino delodajalcev — tovarnarjev in nas razporedili na prisilno delo po nemških tovarnah. Jaz in še en sotovariš iz Vurberga pri Ptujju sva bila dodeljena v majhno delavnico za proizvodnjo navigacijskih aparatov za avione v Aspregu. Tu sem bil do 26. avgusta 1943, ko so nas mobilizirali v nemško vojsko, v kateri sem bil ves čas na Poljskem in Češkoslovaškem, dokler nas niso v prvi polovici aprila 1945 zajeli ruski vojaki.

Iz ruskega ujetništva sem se vrnil 12. oktobra 1945. Doma me niso hoteli spoznati, posebno sedaj že pokojna sestra verjetno iz bojazni, da ji bom prevzel »runt«. Šele, ko sem jim objasnil,

da se zavestno odpovedujem »presto-lu« na gruntu, smo prišli nekako v kontakt. Kot bivši nemški vojak nisem imel državljskih pravic, vsel tega tudi nisem sodeloval na volitvah v mesecu novembru, ko se je odločalo o monarhiji ali republikli.

Državljske pravice sem dobil šele spomladi leta 1946, ko sem bil izvoljen za tajnika Krajevnega ljudskega odbora Naraplje. To je bil tudi začetek vstopa v moje politično življenje.

Kdaj ste se zaposlili v TVI Majšperk in kakšno delo ste opravljali v času svojega službovanja?

Vaše vprašanje bi povezal nekoliko na prejšnje. Tajniško funkcijo Krajevnega ljudskega odbora Naraplje sem opravljal do 30. aprila 1948. V TVI Majšperk sem se zaposlil 12. maja 1948 in to prvo na delovnem mestu »Dnevna evidenca« (sedaj osebni dohodki), potem blagajnik, sekretar podjetja in nazadnje na delovnem mestu kadrovika, kjer se moje delo v TVI praktično tudi konča.

V letu 1952 je prišlo v Sloveniji do večjih upravno političnih sprememb. Ukinjeni, oziroma zdurjeni so bili nekateri okrajji. Tedanji ptujski okraj je bil združen z mariborskim. Ker so bili ukinjeni tudi dotedanji Krajevni ljudski odbori, so bile formirane nove občine v manjšem obsegu. Na našem področju s sedežem v Majšperku, je bila formirana občina Lešje za vso področje sedanjih krajevnih skupnosti: Majšperk, Makole, Ptujška gora, Dolena, Stoperce in Žetale. Vzporedno z upravno razdelitvijo na nove okraje in občine je bila izvedena tudi politična reforma v okviru okrajev in občin. Tako je tudi v občini Lešje bil formiran Občinski komite ZKS in občinski odbor SZDL. Kot izvoljen organ sem oba politična foruma neprofesionalno vodil vse do razformiranja

manjših občin in formiranja samo ene občine na področju bivšega ptujškega okraja.

Kako ste bili vključeni v samoupravljanje in kakšno vlogo po vašem mnenju igra samoupravljanje v naši družbeni ureditvi?

Kot je znano, je bilo delavsko samoupravljanje pri nas uvedeno s posebnim zakonom leta 1951, kot edinstven primer v svetu. Zahteva »Tovarne delavcem« izhaja že iz Marxovih časov, vendar nas je zakon vrgel nekoliko iz tira. Ne bi se spuščal v probleme okrog delavskega samoupravljanja v zadnjih letih saj traja že dobrih 25 let in ne bi mogel kot neteoretik odkriti nič novega, saj je o tem napisano že nič koliko študij, pa tudi prakse več ne manjka. Omejil bi se le na prva leta samoupravljanja, ko smo več ali manj samo »tipali« kje in kako začeti, saj nismo imeli nobenega vzorca za to.

Občutek sem imel in ga še vedno imam, da so si marsikje parolo »tovarne delavcem« tolmačili po svoje češ, tovarna je naša in lahko napravimo z njo kar hočemo. Če bi se bil kdo od takih skrajnežev ojunal, bi potegnil za seboj še druge in bi tovarno zbrisali s površine zemlje v par dneh. Vendar je zmagala zdrava pamet saj je večina le doumela, da imajo tovarno le v upravljanju in da lahko razpolagajo le z delom rezultata svojega dela. Nedvomno pa je, da delavsko samoupravljanje zahteva precejšnje znanje in ne samo fizično delo. Po mojem mnenju brez obeh komponent v delavskem samoupravljanju ne gre. Samo »pametni« upravljalci, ki ne znajo delati — in obratno, nam nič ne pomagajo, ter tudi nič ne pome-nijo.

Tudi sam sem večkrat sodeloval v raznih organih samoupravljanja.

Kaj pričakujete od jeseni vašega življenja — in vaš hobi?

Od jeseni mojega življenja pričakujem bore malo. Pravzaprav nič več, kot od svoje mladosti. Čez dober mesec bo poteklo 44 let, odkar sem tako rekoč prvič prestopil hišni prag. Ko je človek v pokoju, se počuti tako rekoč odveč in nepomemben. Edino koristno delo še lahko napravi Zavodu za socialno zavarovanje, da se te čim prej in z najmanjšimi stroški znebi. Ne pripadam tistim ribam da bi se radi moje malenkosti spremenil tok življenja.

Moj hobi? Tega pravzaprav nimam, ker za hobije nikoli nisem imel časa. Omenim lahko samo to, da sem v času obstoja občine Lešje v tovarni opravil več nadur kot rednih ur — seveda brez povračila saj ga tudi nisem nikdar zahteval.

Moj hobi so moje knjige, in časopisi. Ko končam pri zadnji grem od začetka, včasih pa za »osvežitev« skočim tudi k »Zaliki«.

Naši mladi generaciji pa priporočam: Učiti se in spet učiti, ker je samo v znanju moč, ter mnogo volje do dela na vseh področjih.

Tov. Serdinšku najlepša hvala za vse, kar je storil s svojim delom, svinčnikom in besedo za TVI. V prihodnje pa mu želimo več prijetnih dni, kot jih je imel do sedaj!

Tovarniški motiv

Ivan Purg

rojen 29. novembra 1916

poklic: ključavničar

Te dni se od mehanične delavnice naše tovarne poslavlja od svojih kolegov in odhaja v zasluženi pokoj ključavničar Ivan Purg — Anzek.

Človeku, ki je zrasel s tovarno, koval za njene temelje prvo železo, postaja to slovo kot slovo od svoje mladosti, čeprav so njegove zgarane roke potrebne počitka.

Povedal mi je dolgo zgodbo svojega, mnogokrat težkega življenja. Njegove tresoče roke niso navajene sukati svinčnika, kajti njegov svinčnik je bilo težko kladivo, zato sem sklenila namejnjeni interviju preliti v strnjeno zgodbo.

Najst otrok je bilo doma pri njih v Skrbljah in Ivan, kot starejši, je šel že s šestimi leti služiti na Dravsko polje k bogatemu kmetu. Tam je bil do štirinajstega leta, nato pa se je šel učiti za čevljarja. Mojster ga je namesto, da bi ga učil delati čevlje, pošiljal naokoli po opravkih in uporabljal za vse drugo, le za stroko ne, tako je mali Anzek odšel in se šel učiti za kovača v Župečjo vas. Tri leta se je učil in trdo delal, koval kmetom orodje, vstal ob zori in jim pomagal, da so lahko poželi pšenico, izorali njive, pokosili travnike.

Mesec dni po tem, ko se je izučil za kovača, je prebil v rudniku v Jurovski vasi, nato pa se je zaposlil v tovarni Strojil v Majšperku. Najprej je delal pri obnavljanju žičnega nasada hmelja. Ko so začeli z gradnjo tekstilne tovarne, je s sodelavcem Ozimičem začel kovati in pripravljati železo za temelje nove tovarne. Montiral je stroje v novi tovarni, vse dokler ni prišla vojna, ki je razgnala ljudi na razne kraje sveta in povzročila toliko gorja.

Po vojni vihri se je potem, ko je sodeloval pri osvobajanju Beograda in Zagreba, Ivan vrnil spet k svoji novi tovarni volnenih izdelkov v Majšperku. Skupaj s sodelavci Preložnik Ivanom in Zemljič Francem je začel urejati novo mehanično delavnico, ki je odslej skrbel za vzdrževanje strojev v tovarni, kotlarni in drugih naprav.

Ivan Purg ima rad svoje delo. Kljub temu, da si je v Stogovcih ustvaril majhno domačijo, ki mu je tudi vzela veliko časa, je vedno bila na prvem mestu tovarna in njegovo delo. Kadar se je kaj pokvarilo v kotlarni, je nekaj dni in noči prebil v veliki vročini in vztra-

jal tako dolgo, da je napako odstranil; ostal je tako dolgo na delovnem mestu, da je delo opravil do konca, poleg vsega tega pa je še vedno našel dovolj časa za družbenopolitično delo, ki mu je vsa povojna leta posvetil veliko prostega časa.

V petdesetih letih je bil predsednik sindikalne organizacije v tovarni, nato predsednik delavskega sveta, upravnega odbora, ves čas dejaven in dosleden komunist.

Tovarno zastopa kot delegat v zboru proizvajalcev v občinski skupščini, petnajst let je porotnik na občinskem sodišču v Ptujju.

Tudi krajevna skupnost Ptujška gora lahko vedno računa na njegovo pomoč, saj ji v okviru socialistične zveze in drugih organizacij posveča vsa leta časa, ki mu še ostane. Pa ne samo to; s svojo doslednostjo in naprednostjo vedno vpliva na okolje in se bori za pravice delavcev.

Ko sem ga ob odhodu v pokoj vprašala, kaj meni o današnjih razmerah v družbi in tovarni, o razlikah med nekdanjim položajem in danes, mi je povedal, da je zadovoljen, da so se delovni pogoji izboljšali in da je mladim dano več možnosti za poklicno in vsestransko usposabljanje. Rad pa bi, da bi mladi

strokovnjaki dali čimveč od sebe in v slogi urejali razmere v tovarni, da bi se le-ta vnaprej še bolj razvijala.

Rad bi, da bi se v Halozah naselilo še kaj več industrije, da bi vsi, ki hočejo delati, dobili zaposlitev in bi na ta način nerazviti haloški kraji začeli dohitevati razvite.

Ko se je pred leti njegova tovarna integrirala z mariborsko tovarno, je bil proti, ker ni videl gospodarske upravičenosti te integracije ampak bolj modo integriranja, ob današnji integraciji pa misli, da bo ob sodelovanju na enakopravni osnovi nudila tovarna možnost, da kljub temu, da se v svetu nobeni tekstilni industriji ne pišejo zlati časi, uspešno prebrodila težave in se naprej razvijala.

Ključavničar Ivan Purg je pustil vsa svoja najlepša leta svoji tovarni in zato se upravičeno čuti del nje. Sedaj se bo posvetil svoji domačiji in vsemu tistemu, za kar vsa ta leta ni bilo časa, čeprav meni, da bo še vedno držal vezi s »svojo« tovarno.

Tudi mi mu želimo v jeseni njegovega življenja, čimveč toplih dni in se mu zahvaljujemo za ves trud, ki ga je vložil v tovarno in s tem pripomogel k njenemu razvoju in napredku.

Ali ni mogoče bolje?

Le v malokateri delovni organizaciji je delo tako organizirano, da bi bili ljudje pravilno in enakomerno zaposleni. Takšen problem je tudi v naši Organizaciji združenega dela Tovarni volnenih izdelkov Majšperk, kjer si prizadevamo z iskanji shem in teorij, po katerih naj bi spremenili organizacijo v podjetju in sploh umno izrabili delovni čas z najbolj primernimi ljudmi in njih številom.

Vendar so nekatere stvari tako očitne. Tam, kjer si lahko privoščijo urico postopanja na dan, ali je to v posredni ali neposredni proizvodnji — je ali preveč ljudi ali premalo dela. Z ustanavljanjem novih delovnih mest pred integracijo v lanskem letu, so bila ustanovljena tudi mesta delavske kontrole. Vendar pa bi morali na osnovi zakona o združenem delu uveljaviti tudi takšen sistem kontrole, ki bo v OZD pospeševal razvoj proizvodnih in samoupravnih odnosov. Pa medsebojni odnosi?

Na raznih sestankih in zborih delovnih ljudi, smo pričali razpravam o slabi produktivnosti, da neposredni proizvajalci slabo delamo ali, da smo malomarni in neodgovorni, le redko pa se spregovorilo o kršitvah delovnih dolžnosti, materialne odgovornosti ali delovne in strokovne odgovornosti delavcev iz upravnih in strokovnih enot.

Še slabše je z ugotavljanjem njihove delovne in strokovne odgovornosti.

Vse to lahko neposredno povežemo z bojem za večjo storilnost in povečanjem delovne zavzetosti. Borimo se za večjo produktivnost in s tem tudi za dohodek. Pa kakšen je rezultat?

Nujna sta varčevanje in večja storilnost delavca za strojem, ki ju ni brez večje materialne odgovornosti in delovne discipline, toda še bolj bistvena je racionalizacija dela in usklajeni medsebojni odnosi v upravnih in strokovnih službah.

Danica Ribič

Razvoj, namen in delovanje samoupravne delavske kontrole

Kontrola je v vseh družbenih sistemih pomembna sestavina upravljalkega procesa, v naši družbeni ureditvi pa ima kot samoupravna delavska kontrola še poseben pomen. Zgodovinsko gledano so bili prvi zametki splošne kontrole določeni že v letu 1945 z odlokom AVNOJ. Takrat so bili ustanovljeni narodni tožilci, izvoljeni delavski zaupniki kot predstavniki delavcev, leta 1949 pa ljudske inšpekcije. Vendar je bila takrat za nosilce birokratskih in tehnokratskih teženj v razvoju delavskega samoupravljanja kontrola nesprejemljiva zahteva. Z željo, da bi ohranili le na videz samoupravno stanje so jo ves čas potiskali v ozadje in ji onemogočali delo. Toda te odpore tehnokratizma in birokratizma je naš delavski razred z ZK na čelu hitro in uspešno premagal tako, da je delavska kontrola postala poleg ostalih samoupravnih institucij nova oblika samozaščitne interesov delavskega razreda.

Po določenih naše nove ustave je samo delavec tisti, ki razpolaga z celotnim dohodkom v združenem delu in ga tudi razporeja, zato moramo v samoupravni delavski kontroli videti tisti del samoupravljanja s katerim si delavci zagotavljajo pogled v celotno dogajanje v združenem delu.

Vendar kljub vsem kompetencam, ki jih ima delavska kontrola določeni v ustavi, ne smemo v njej videti organa prisile ali pregona, ker ni organ, ki skrbi za red in disciplino v delovnem procesu in ki preganja storilce kaznivih dejanj, skratka, organ samoupravne delavske kontrole ni »disciplinska komisija«. Samoupravna delavska kontrola je torej organizirana oblika delovanja z točno določenimi nalogami kot so: kontrola ustvarjanja in upravljanja celotne družbene akumulacije, kontrola nad odnosi v proizvodnji, nad uresničevanjem samoupravnih pravic in dolžnosti delavcev, zagotavljanje ustavno opredeljenih samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov v združenem delu, opozarjanje na napake pri uresničevanju ustavnih načel itd. Vendar kljub številnim in zelo zahtevnim nalogam ne smemo smatrati za delavsko kontrolo samo odbora, ampak je to pravica in dolžnost slehernega delavca v združenem delu — pravica in dolžnost, da se ravna po načelih nove ustave.

Kot je že omenjeno, ustava opredeljuje le temeljni okvir vsebine oziroma zadev, ki jih mora organ samoupravne delavske kontrole kontrolirati, razširiti nadzor tudi na uresničevanje drugih pravic, dolžnosti in interesov. Samo-

upravne delavske kontrole morajo ravno zaradi tega delovati na podlagi lastnega — za tisto organizacijo v kateri deluje specifičnega programa dela. Dejstvo je namreč, da je ravno na podlagi pravilno usmerjenega programa dela samoupravne delavske kontrole lahko bolj sistematično in permanentno delujejo. Program dela pa mora biti vsekakor izdelan na podlagi podrobne analize letnega plana in zaključnega računa TOZD, ker bo organ ravno iz te analize najlažje ugotovil v kateri smeri je potrebno okrepiti kontrolno dejavnost in kako zagotoviti sistematično kontrolo za odpravljanje pomanjkljivosti in nepravilnosti. Razen tega mora organ samoupravne delavske kontrole v svojem programu predvideti pripravo potrebnih poročil, analiz in informacij za uresničevanje kontrolne funkcije.

Če sedaj iz vsega navedenega potegnemo kratek zaključek in ocenimo delo samoupravne delavske kontrole v TOZD-ih in OZD-ih, pa v večini slučajev na žalost ugotavljamo, da delavske kontrole kljub tako jasno opredeljenemu mestu v ustavi in Zakonu o združenem delu in nenazadnje marsikje dobro začrtanim delovnim programom ne de-

lajo kot bi morale ali pa so neaktivne. Začetni zagon uveljavljanja delavske kontrole se je precej, če ne preveč ohladil. Vendar te neaktivnosti ne moremo in ne smemo očitati samo od borom delavske kontrole, temveč moramo vzroke iskati tudi drugje in v najkrajšem času odpraviti še zadnji odpor do dela delavske kontrole. Marsikje se delavska kontrola preveč izdvaja iz samouprave, čeprav njen bistveni sestavni del. Velik vzrok za neuspešno in neaktivno delo je v tem, da je delavska kontrola po njeni izvolitvi marsikje morala delovati prepuščena sama sebi. Zato se je lotila dela z zelo rahlimi koraki, predvsem zaradi pomanjkanja znanja, preslabe podlage v internih aktih in marsikje zaradi preslabe podpore s strani političnih, samoupravnih in vodilnih organov v podjetju. Najpomembnejše od navedenih je vsekakor politična podpora, ker samo politične organizacije so glavne nosilke in prve odgovorne za vsa dogajanja v združenem delu. Zato je nujno za uspešno delo delavske kontrole, da ima polno podporo s strani političnih organizacij, ne izvzemši ostalih delavnikov, kot so skupne službe, ki so dolžne delavski kontroli priskrbeti podatke in gradiva — seveda, brez namigovanja.

Pri delovanju delavske kontrole nikakor ne moremo izpustiti pomembnosti vloge sindikata, kot prvega pobudnika in tudi pokrovitelja delovanja delavske kontrole. Na 8. kongresu ZSS je bila v osmih točkah jasno opredeljena vloga in pomen delavske kontrole, in če bi začela delavska kontrola in politične organizacije kot politična pomoč pri njenem uveljavljanju delovati samo na podlagi 8. točk sklepov 8. kongresa, bi bila to v TOZD in OZD zadostna podlaga za uspešno delo odbora samoupravne delavske kontrole.

Leopold Karneža

Odprimo se!

Ob končanih zaključnih računih jugoslovskega gospodarstva za lansko leto je celotno združeno delo dobilo pomembno priznanje: ugotovljeno je, da je gospodarstvo znatno bolj povečevalo sredstva za sklade kot pa za osebne dohodke.

OZD so v poprečju povečale del dohodka, namenjenega raznim vlaganjem za cca 60 %, samo nekaj procentov pa za osebno potrošnjo.

Samoupravljanja pa stalno z odlično oceno opravlja izpit iz delitve dohodka. Delovni kolektivi z visokimi stopnjami izločajo sredstva za investicije že od prvih dni našega samoupravljanja, ko smo in so trdili, da bodo delavci »pojedli akumulacijo«. Toda zadeve niso tako rožnate, če spregovorim o izbiri investicij in njihovem izkoriščanju. Samoupravljanje v tem pogledu ni dovolj učinkovito. Iz tega izhajajo resne izgube v gospodarstvu. In nanje je brez dvoma treba misliti sedaj, na startu v novo obdobje načrtnega razvoja države. Vlagali smo mnogo, vendar bi rezultati lahko bili mnogo boljši. Vse raziskave

govore o tem, da je tempo našega razvoja v minulih letih bil precej bolj odvisen od tega, kako, ne pa koliko se vlaga. Za leta upočasnjene rasti družbenega proizvoda je glavni razlog v ne dovolj učinkovitem izkoriščanju investicij ne pa v prenizkem vlaganju.

Pred leti smo bili jezni, ko so nam nekateri tuji strokovnjaki na začetku naše samoupravne poti dejali, da je ta »poskus«, če ga lahko tako imenujem, dober za našo tedaj še ne razvito proizvodnjo in gospodarstvo, da pa bomo zašli in težave, ko nas bo razvoj postavil pred problem sodobne integracije. Te probleme pa bi lahko sedaj reševala samo država ali monopolistični kapital. Pravzaprav so tile tuji strokovnjaki imeli prav, vendar so se zmotili v diagnozi. Praksa jasno kaže: vzrok naših težav niso v tem, ampak nasprotno — ker smo zaostali v njegovem razvoju.

Bistvo samoupravljanja ni v zapiranju za tovarniške zidove, ampak v odpiranju vrat v teh zidovih, v vsestranskem povezovanju v celoto združenega dela.

Zan

Enodnevni izlet mladine na Pohorje

Dva različna potopisa z istega izleta! Preberite, vsak po svoje je zanimiv in vreden objave!

Smučanje — sankanje in kepanje na Pohorju

Po dolgem napornem pripravljanju za zabavo ob 29. novembru, ter za Silvestrovanje nam je uspelo, da smo našega predsednika prepričali, da organizira izlet. Sklenili smo, da si privoščimo dan zimskega veselja na Pohorju.

V soboto zjutraj, 5. 2. 1977 naj bi bil odhod ob 7. uri izpred TVI. Za izlet je bilo prijavljenih približno 35, šlo pa jih je le 28.

Vsekakor nismo pozabili povabiti tov. direktorja, sekretarke ter predsednikov: delavskega sveta, zveze komunistov in sindikata. Toda našemu vabilu se niso odzvali in tako smo zastoj čakali direktorjevo lado, Maksovega austina in Krajncevega fička, da se prikažejo na obzorju. Zakaj!?

S sestrama sem odšla do križišča, kjer sem se želela pozanimati za celo-

Bine s svojo »ZLATO LISIČKO«

ten potek izleta. Vendar še našega predsednika ni bilo. Stojan in Gelica sta se važno in udobno pripeljala v »katrci« (še čudno, da ni Angelca nič ljubosumna nanjo), ki bo kmalu postala

kar »Katra«, posebno še, če bo kaj dosti letala po naših visoko asfaltiranih cestah. Nekdo je vprašal, ali je že pripeljal avtobus, mislil je Ljubljancana, na mostu pa se je ravno takrat prikazal Zdravko in Miša je pridala svoje »ga že vidim«. Takrat smo Zdravka preimenovali v ljubljanski avtobus. Naš predsednik Albin — Binči ali Bine, kakor ga pač kdo vzame je že kraljeval med nami. V rokah je držal veliko potovalko (kaj je bilo v njej ne vemo, deka sigurno ne) na rami pa je nosil smučke. Srečen, da je lahko prišel na drugo stran Dravinje je odložil smuč,

ter potovalko in se napotil k skupini, ki je veselo »šlukala« rupunč. V skupini je bilo tudi mlado dekletko Marjana, tudi ona je bila gost, katero si je Bine postavil za cilj, da jo dobi kot zlato lisico. Za trgovino se je naenkrat pojavila postava z velikimi smučmi. Vedeli smo, da je to naš »športni referent oz. šef kuhinje«. Naenkrat je naš smeh preglasilo močno ropotanje. Pridhajajoči Ulbricht — wartburg je v notranjosti vseboval poleg smučarske opreme tudi Miro in Poldija.

No, končno smo dočakali veselega šoferja z žalostnim obrazom, ki je pripeljal udoben avtobus. Smučmi smo zložili v prtljažnik, medtem pa je resničen Ljubljancan tudi pripeljal na cilj. Izstopil je fant v enkratni smučarski opremi za začetnike. To je bil za nekatere nov obraz med nami. Vstopili smo v avtobus. Bineta smo vprašali kam nas kot varuhinja pelje, kje bomo jedli itd. Medtem pa je Bine slekel vetrovko, punce pa smo seveda takoj ugotovile, da ima naš predsednik enkratno športno postavo.

Končno smo zapustili naš čudoviti Majšperk. Po kratki vožnji smo se ustavili — misleč, da imamo defekt, ali pa smo vsaj izgubili steklenico z rumpunčem. Ustavil oz. štopal nas je Milan, no ja saj ga vsi poznate. Ves nasmejan je stopil na avtobus, ter vse lepo pozdravil, kot se to spodobi. Športni referent, ki je proti alkoholu

Samo ene smuč!

Uh ti fantje, kar same so nas pustili!

in cigaretom, kajti športniki ne pijejo in ne kadijo je iz torbe potegnil svoj liter rumpunča. Toda bil je tako dober, da je odstopil pijačo tudi ostalim. To pa je seveda takoj pripomoglo k odličnemu razpoloženju. Vanja, ki ji ni zmanjkalo besed za zafrkavanje je obljubila pijačo tistemu, ki bo prve zagledal »morje«. Ko smo prispeli prec Belleveu, so naši fantje že pobrali svojo opremo in si ogledovali teren. Ženske, radovedne kot smo, smo želele videti našega Binčija na smučeh. Pa saj na smučeh smo ga videle, pa kaj ko mu je tu zadelo skoraj celo uro, nazadnje pa si je še izmislil, da mora tja, kamor gre še cesar peš. Čakati smo ga morale zelo dolgo, preden je stopil ponovno na smuči. Njegova zla ta oz. rdeča lisička pa ga je ves čas potrpežljivo čakala. Rekel nam je, da se dobimo ob 12.30 pri avtobusu. In tako smo končno bile ženske same. Zatekle smo se po okrepčilo v hotel, vendar tudi tu nismo našle miru, kajti za petami so nam bili fantje »brez opreme« o kajpak imeli so sposojene sani. Povabili so nas na sankanje, kaj pa temu sledi pa si lahko sami mislite. Vanja in Mira sta ostali na sankanju, Marta, Danica, Miška in jaz pa smo z vzpenjačo zaplavale v dolino. Želele smo kegljati, vendar v Habakuku ni bilo prostora. Tako nam ni preostalo nič drugega, kot da gremo nazaj na vrh. Medtem pa so vsi sankajoči sklenili, da vsakogar iz naše družine pozdravimo s tem, da ga »pokotajo« po bregu navzdol. Tako so tudi naredili ter navalili na nas, da smo se kotalile kot žogice po hriščku navzdol.

Vsi premočeni in preznojeni od nara in snega smo se napotili proti avtobusu. Pogrešali pa smo dva člana naše smučarske posadke, in kdo bi to moral biti, če ne Bine in zlata lisička. Čas smo si krajšali s kepanjem. Vključil se je tudi Bojan, ki si ni več ogledoval punc, ampak je s kepami pričel osvajati Mišo, seveda mu je Polde vestno pomagal, pa četudi je že oženjen.

Končno smo dočakali tudi težko pričakovana in s praznimi želodci smo se odpeljali do Železničarskega doma, kjer sta zaradi velike zaposlenosti Bi-

neta šla vprašat za kosilo športni referent in Bojan. Imeli smo srečo. Prejšnji dan so verjetno imeli koline, saj smo za kosilo dobili naylor svinjsko juho, približno tako kot jo dobiš v ponedeljek za malico. Za juho je sledil suhi pariški brez limone, no pa saj smo bili že brez te kislih obrazov, zraven je bil serviran krompir in solata. Da bi Bine lahko popravil svojo napako, ko smo morali čakati nanj, je po kosilu naročil še kavo. Z ne preveč polnimi želodci smo se napotili dalje. Rečeno je bilo, da za prijetno lahko noč gremo plesat v Radence. Zelo srečni zaradi novice, smo pričeli prepevati, vendar nas je hitro zmanjkalo, kajti po kosilu se vedno prileže urica spanja. Ko smo prispeli v Radence si lahko videl samo pretegovanje. Toda tudi tu je bil še sneg in kepe so letele po zraku in pristajale na ciljih.

Ogledali smo si »Radin« ter ostale t. i. »Oštarije«. Prišli smo do kegljišča, vendar smo bili razočarani saj je bilo pokvarjeno. Takrat je Vanja vprašala za ples, toda dve uri je bilo treba čakati. Ker smo bili zelo, zelo zgodnji, kegljat nismo mogli, smo sklenili, da gremo plesat v Ormož. Tudi keljišče je tam, čakali smo samo odločilne besede, toda Bine je vedno govoril »ja, zmente se«. Tako smo se odpravili v Ormož. Dvorana s plesiščem naj bi bila zasedena, čeprav ni bila, kegljišče pa prav tako. Zopet smo naleteli na čakanje. Vsi smo bili že zelo jezni. Končno se je Bine pokazal res kot predsednik in ne kot neki »babjek« ter jasno in glasno zapovedal, da gremo v Ptuj na grad. Predno smo bili zopet komplet smo čakali dva parčka, ko pa sta ta dva prišla so odšli drugi na kavico. Končno smo le enkrat prišli na cilj. Ker pa smo Haložani, smo pili samo Haložana. Kmalu smo zaslišali prve takte glasbe in hajd na plesišče. Iz naše sobe smo slišali »oj Bosno, ooj, oooj Bosno«. Seveda smo po končanem plesu dali sosedom kontra. Tako se je vleklo dolgo v noč, če ne druga kot: »pa po lojtrci gor, pa po lojtrci dol.« Nadaljevali smo dolgo v noč oz. že v jutro, dokler nam ni zmanjkalo pesmi in pijače. Takrat pa smo vsi hkrati pogledali Bineta, sledil pa je — odhod.

Gundravi šofer nas je zapeljal do Majšperka. Tako smo se vrnili pred TVI, naše staro zbiralnišče.

Ko smo izstopili si lahko od vsakega slišal le zaspani »adijo« z občutkom, da je dopoldan našega dneva hitro minil, popoldan pa nikakor ni hotel mimo. Z občutkom, kakor da bi cel popoldan hodila »okoli riti v žep,« sem odšla domov. Občutek imam, da si mislijo vsi enako. Avtobus je odpeljal, Bine nam je že na križišču pobegnil (seveda brez svoje lisičke), stari Ulbricht je zaropotal in skrtil v svoji notranjosti tudi Marto, katero so čakali ptujski frajerji. Katrca oz. Katra se je skupaj z Ljubljančanom spodila v drugi konec, športni referent pa se je z nami napotil domov kar peš. Tudi Veliki Branko, Toni, Roman I. in Roman II. so izginili v noč. Bojan pa je verjetno imel enkrat izlet, saj si je hotel Majšperk ogledati enkrat tudi v noči, morda si je mislil, da so v Majšperku zvezde drugačne kot v Ptujju. Tako misli tudi naš Tine, saj jih hodi gledat iz Ljubljane. Kdo ve, morda imata prav!

Lahko rečem, da smo dan prebili čudovito, le malo žejni in malo lačni smo prišli domov. Silva

Kepanje, smučanje, sankanje... in še kaj

Sicer nisem član OO ZSMS TVI Majšperk, toda povabilo prijateljice je zadostovalo, da sem se odločil preživeti z mladinci en dan na Pohorju.

V soboto 5. februarja smo se tako zbrali pred tovarno in vsi v najboljšem razpoloženju pričakali avtobus. Naša prva postaja je bil hotel Belvi (prostite nazivu, ker nisem pogledal, kako se piše originalno), kjer smo se kaj hitro razšli. Fotoaparat je bil tako ali tako zadnji, ki nas je pred kosilom videl še skupaj, pa še to se mi zdi, da dismo bili vsi. Eni smo se najprej malo okrepčali v hotelu, drugi pa so komaj dočakali trenutek, da so se ustrezno opremili ter začeli smučati.

Vreme nam ni bilo ravno naklonjeno, saj je bil sneg že dopoldan precej južen, pa tudi oblaki so obetali padavine. A to nas ni motilo. Poskrbeli smo si za prijetno vzdušje, pa tudi na varnem smo bili, ker smo se držali »baby proge«. Ni nam manjkalo duhovitih norčij; kepanja, prekopicovanja, zbadljivih besed in šal je bilo vrh glave. Še posebej oziroma dvakratno smo poskrbeli za »bele vrane«, katerim je bilo bolj pri srcu kegljanje kot razvedrilo v naravi. Upam le, da zamere ni bilo, čeprav je bil sneg zanje posebno moker in mrzel...

Kmalu pa so na svežem zraku pošle naše rezerve v želodčkih. Še bolj smo občutili lakoto, ko smo se postavili pred vprašanje, kam sploh gremo jest. Pa smo kljub temu vzdržali; no ja, saj do Železničarskega doma ni tako daleč. Sprejeli so nas z veseljem, saj je

Se prileže, kaj?!

v naših vrstah vlagala popolna eleganca. Temu primerna pa je bila tudi postrežba. Kosilo namreč ni bilo preveč sveže, še posebej solata; sicer pa kaj bi le toliko kritizirali, važno je to, da za nove goste nismo pustili ničesar.

Eno ali večurni počitek bi se sedaj prijetno prilegel, toda kaj ko je svet tako velik, mi pa smo hoteli še veliko videti. Pot nas je torej nesla naprej in to v Radence, kjer smo, namesto da bi pridobili še dve srci, zgubili še svoje. Tu baje ni bilo nič pametnega za nas, pa tudi na glasbo nismo mogli čakati dve uri. Ker si nismo imeli kaj začeti, smo se napotili proti Ormožu. Da smo se odločili za to točko, je bilo potrebno precej »trdih«, žal ne iz pravih ust. V Radence smo takorekoc prišli po 0, oziroma spit le nekaj kozarcev — polnih Radenske s tremi srci. Ker pa kegljišče ni bilo odprto, smo morali drugam, pa tudi prave besede ni in ni hotelo biti. Kdo je tega kriv? Mi slim, da v vodstvu OO ZSMS le nekaj škripa, ali pa je bil predsednik preveč zamišljen oz. ponosen, saj mu je Pohorje prineslo lepo nagrado — ujel je namreč »rdečo« lisičko.

Prispeli smo torej v Ormož. Komaj pa je avtobus ustavil, se je nekdo spomnil, da bi lahko šli na Ptujski grad, kjer je ob sobotah ples.

Kaj zdaj?

Bomo izstopili in se zasidrali v hotelu, ali se bomo obrnili proti Ptujju?

Uh, Tine ...

Kam pa zdaj?

Zopet ni prave besede, torej velja prva: Vsi iz avtobusa in v hotel. Približno polovica nas je izstopila in smo jo mahnili proti hotelu. Verjetno nas bi bilo težko ustaviti, kajti naša grla so bila od »drenja« in smeja že čisto suha. Ob vstopu v zgradbo sta nas pozdravila tišina in mir, ki sta se prilegla predvsem našim ušesom. A kaj pomaga vse to, ko pa nas niso pustili pri miru. Komaj smo se malo osvežili, potem ko smo si po vrsti ogledali ormoški WC, je prišel nekdo po nas, ter zrecital, da moramo takoj dol, ker gremo na Ptujski grad. Da bi jih strela!

Človek se še vsest ne sme, pa bi že moral vstati. Kaj hočemo! Komanda je komanda, drugače sledi raport.

Od dobre »haloške« kapljice smo se poslovlili, seveda s polurno zamudo, zato pa se je v nas že utemeljila misel, da gremo domov. Zdaj je bila jeza že prehuda, odločitev pa temu primerna. Do Ptujja naj bi se peljali z mladinci, tam pa bi prestopili na »majšperski« avtobus in domov.

O, pa človeka včasih le premaga radovednost. Jeza se je do Ptujja že polegla, naš šofer pa sploh ni hotel ustavit, ker mu je bila celotna družba izredno všeč. Čisto opravičljivo, saj smo se obnašali kot otroci — seveda v odločitvah. Tako je ustavil šele pod gra-

dom in nam privoščil par korakov po svežem zraku, da smo v gradu lahko ponovno zadihali cigaretni dim. Zabave in plesa ni manjkalo, šofer oziroma naš varuh pa nam je pobegnil. Bilo je tudi nekaj takih, ki niso hoteli ali niso želeli razumeti šale, zato jim priporočam, da se tega počasi navadijo, saj so še mladi in naj se na zgražajo nad poštenim smehom.

Sicer pa draga prijateljica Vanja, hvala za povabilo

Lampret Tine

Za zaključek še...

SMUČANJE — PLES — VESELJE MLADIH

Najprej moram pohvaliti našo — to je mladino TVI, saj tako enotni še nikoli nismo bili. Naše delo je zelo kompaktno, zato široki plan izpolnjujemo zelo dosledno.

Ker pa smo mladi potrebni tudi razvedrila, smo se odločili za izletič na smučišča Pohorja, čeprav je bilo tekmovanje FIS-1-A za Zlato lisico že mimo.

Po smučanju smo nadaljevali našo pot po začrtanem programu v Radence, da ne bi zamudili tudi najbolj priljubljenega dela — plesa. Prav tukaj pa se je program začel krhati, tako da smo plesali šele na Ptujju. To je povzročilo precej polemike, hočem pojasniti to, bil sem za čisto demokratično rešitev na zadovoljstvo vseh, vendar to ni šlo. Želje so bile od plesa, kegljanja, sedenja za mizah, spanja ... Zaradi tega v bodoče ne bomo reševali želja posameznikov ampak se bomo držali začrtanega programa do potankosti, pa čeprav ne bo to najbolj demokratično, pa če hočemo tudi samoupravno.

Vse nejasnosti, ki so nastale pa smo v ponedeljek, prvi dan po vrnitvi, razčistili in mislim, da do sedaj in v bodoče vse jasno.

Lešnik Albin

Poročilo o delu Občinskega sindikalnega odbora za leto 1976

Poročilo predsednika Občinskega odbora sindikata delavcev tekstilne in usnjarske industrije občine Ptuj, tov. Karneža Leopolda na 3. letni skupščini, ki je bila dne 14. februarja 1977, v delavskem domu Franca Krambergerja v Ptuj.

Občinski odbor sindikata delavcev tekstilne in usnjarske industrije občine Ptuj je imel v preteklem obdobju štiri redne seje na katerih je obravnaval naloge zadane v delovnem načrtu za leto 1976, tekoče zadeve in pa problematiko tekstilne in usnjarske industrije, ki je bila zaradi težkega položaja teh dveh industrijskih panog v slovenskem in jugoslovanskem prostoru še posebej aktualna.

Lahko rečem, da so bile nekatere naloge izredno uspešno izpeljane seveda ne samo po zaslugi občinskega odbora ampak po zaslugi sindikatov kot celote. Kot prve uspešno izpeljane naloge bi se dotaknil integracijskih procesov. Kot veste je bil Občinski odbor tisti, ki je že takoj ob začetku svojega delovanja odločneje zahteval pravilno samoupravno konstituiranje in združevanje dela in sredstev tekstilne industrije občine Ptuj. Tukaj mislim predvsem združitve Tovarne volnenih izdelkov Majšperk z delovno in ekonomsko močnejšim partnerjem, ker se je kot je vsem znano, ekonomska moč Tovarne volnenih izdelkov iz leta v leto slabšala. Od začetka dela, zahteve, ki jih je naš odbor postavil niso ravno naletele na popolno razumevanje vendar nismo popustili in tako je bila ta zelo pomembna naloga sindikatov v preteklem letu izpeljana do konca. Tovarna volnenih izdelkov boljše rečeno, njeni delavci so se končno v preteklem letu, točneje na referendumu 29. oktobra 1976 z veliko večino glasov odločili za priključitev kot TOZD k delovni organizaciji v SOZD MTT Maribor. Seveda ni zmeraj šlo vse gladko, veliko je bilo dela, posvetovanj, razprav in navzkrižnih mnenj, vendar so jih člani integracijskih komisij, samoupravni organi, vodstveni in vodilni kader uspešno prebrodili in naloge pripeljali do konca. Zato mislim, da je moja naloga, da vse ki so na kakršenkoli način pripomogli k uspešno izpeljani združitvi javno za-

hvalim za trud in sodelovanje. Tukaj ne morem mimo OSZS občine Ptuj in OKZKS občine Ptuj, ki so nam pri našem delu vseskozi dajali politično podporo in smernice, kako moramo delati, da bo integracija čim uspešneje izpeljana.

Druga zelo pomembna naloga, za celotno družbo, celo pomembnejša od integracije TVI je bila izpeljana razprava o zakonu o združenem delu. ObO je na svoji seji dne 8. julija 1976 dal smernice OOS, ki so združene v naš odbor kako morajo potekati razprave o zakonu. V sklepu je bilo med drugim napisano, da morajo razprave potekati v smislu analiz samoupravnega stanja in primerjav zakona z internimi samoupravnimi akti v TOZD in OZD. Ko smo po končanih razpravah na naslednji seji ugotavljali, kako so javne razprave potekale, smo lahko ugotovili, da je bilo delo zadovoljivo. V analizi smo ugotovili, da je bilo zanimanje delavcev za zakon o združenem delu zelo veliko saj se je od 937 delavcev, kolikor jih zaposluje tekstilna in usnjarska industrija občine Ptuj udeležilo razprav kar 890 delavcev, kar je dokaz, da so bile javne razprave dobro pripravljene in da je obveščanje dobro delovalo. Na podlagi razpoložljive dokumentacije o pripravah na javno razpravo je bilo s strani družbenopolitičnih organizacij dana dobra ocena. Pri oceni je treba dati velik poudarek anagažiranosti OOS, ki so bile nosilec akcije o razpravi. Vendar bi kljub dobremu poteku razprav lahko dejali, da smo mogoče dali premalo poudarka analizam.

Tudi obrazložitev je bila mogoče nepopolna saj se je v celotnem odboru od 890 prisotnih v razpravo vključilo samo 12 delavcev, zato bo uveljavljanje zakona o združene mdelu še naprej ena od prioritetenih nalog v delu sindikatov.

To je bil potek in opis dveh najpomembnejših nalog sindikatov v preteklem letu, vendar ne smemo pustiti neocenjenih drugih nalog o katerih smo sklepali na občinskem odboru. Kar se tiče akcije o zbiranju posojila za ceste na žalost ni bilo najbolj briljantno izpeljana saj tako v TVI Majšperk, kot v Konusu ni bila popolnoma dosežena predpisana meja, kjer se je procent vpisa vrtel okrog 90 % medtem, ko je bila v Delti ta meja krepko presežena

z vpisom 111,2 %. Druge naloge, kot je zbiranje pomoči prizadetim s področja posojila in podpisi samoupravnih sporazumov so bili v vseh treh TOZD v celoti izvršeni.

Razen omenjenih nalog pa se je odbor kot specifičen sindikat tekstilcev in usnarjev aktivno vključeval v reševanje problemov teh dveh, za slovensko in jugoslovansko industrijo zelo pomembnih panog, če že ne po akumulativnosti pa vsaj po številu zaposlenih. Na julijski in septembrski seji je bilo sprejetih vrsto sklepov in predlogov, kako omogočiti boljši košček kruha delavcem zaposlenim v eni od teh panog. Predusem smo poskušali rešiti položaj TOZD Konfekcije Majšperk, ker je bilo ugotovljeno, da se matično podjetje Konus do njega zelo mačehovsko obnaša in da mu je v breme. Sprejeli smo paket sklepov, ki so bili posredovani Konusu in RO sindikata delavcev tekstilne in usnjarske industrije Slovenije, čemur je sledil obisk republiške sekretarke tov. Vere Marin v TVI Majšperk in Konfekcijo Konus Majšperk, kjer so člani političnih in samoupravnih organov odkrito povedali svoje težave. Sledili so posveti na republiški ravni in na ravni usnjarskega kombinata Konus v Slovenskih Konjicah, tako da se je problem Konfekcije Majšperk s precejšnjim deležem naše pomoči, če že ne popolnoma pa vsaj v dobronjni meri rešil.

Razen tega smo na odboru že na februarjski nato pa ponovno na julijski seji sprejeli sklepe in zahtevke za razne olajšave pri delu tekstilne industrije in zahtevke za prepoved nepravilnega širjenja te industrijske panoge. Vsi ti sklepi so bili predloženi na RO sindikata delavcev tekstilne in usnjarske industrije Slovenije.

Če na koncu še omenim ostale naloge katere je ObO izvrševal lahko rečem, da smo se aktivno vključevali v pripravo referendumu za gradnjo srednješolskega centra Ptuj, ki je boljše uspel, kot smo pričakovali. Nekateri člani odbora so aktivno sodelovali tudi pri akcijah OSS kot so razna srečanja, proslave itd.

Vendar ne bi bilo prav, če bi samo molčali pa tisto, kar nismo. Mislim, da smo pri našem precej pestrem političnem delu premalo govorili o človeku — delavcu samem in njegovem socialnem položaju, o njegovih osebnih dohodkih, o športno rekreativnih dejavnostih, ki smo jo pustili popolnoma ob strani in o njegovem letnem oddihu, ker še do sedaj nismo bili v stanju upravitvi skupaj počitniške skupnosti Ptuj. Premalo je bilo govora tudi o inventivni dejavnosti. Čeprav smo o tem nekaj govorili in na nivoju OSS formirali tudi komisijo smo se vsi skupaj premalo zavzemali za delo in razvoj te dejavnosti v samih delovnih organizacijah. Zato se moramo zavedati, da naše delo še zdaleč ni končano, nadaljevali ga bomo do konca svojega mandata, v prihodnjem obdobju za nami pa ga bodo nadaljevali drugi. Zavedati se moramo, da se mora sindikat, kot najštevilnejša politična organizacija delavskega razreda boriti za čim boljši položaj delovnega človeka, seveda pa mora od njega zahtevati izpolnjevanje njegovih dolžnosti do naše socialistične samoupravne družbe.

Leopold Karneža

SEMINAR

Dne 21. januarja smo v KS Majšperk pozdravili 94 mladincev iz OO ZSMS občine Ptuj, ki so se udeležili tridnevnega seminarja na Borlu. Njihov program je sestavljal tudi ogled OZD TVI Majšperk, ter pogovore za mladino in predstavniki DPO. Udeležence so zanimala vprašanja, kot:

POTEK IN CILJ INTEGRACIJ

Tov. Pleteršek Jože

Kot vemo, se je TVI Majšperk pred 13 leti že integrirala z MTT, a je integracija izdoločenih razlogov propadla. Danes se torej ponovno združujemo in upamo, da nam bo to v vseh vidikih uspelo. Trenutno smo v kupu stičnih točk, ki nam hkrati nakazujejo veliko težav. Skupne točke so predvsem v tem, da proizvajamo enako, ter da imamo na razpolago enaki kader.

Cilj integracije je zagotoviti socialno varnost ljudi, ter dokazati stvari, ki so koristne za obe strani. Vsaka stran namreč nekaj pridobi in izgubi, zato se zavedajmo, da bo potrebno še mnogo strpnosti, preden bomo postopek dokončno izpeljali. Integracija ni namreč še v teku, pričakujemo pa da bodo listine vsak čas podpisane.

KULTURNA DEJAVNOST V KS MAJŠPERK

Tov. Sagadin Maks

Kulturna dejavnost je danes na najnižji ravni, kar je za nas zelo žalostno, saj so nam bogate kulturne tradicije pustile le malo. Pred leti so bile sekcije zelo aktivne in so zavemale kar prvo mesto v občini. Današnji »kulturni molk« nas zato tembolj preseneča, kajti v Majšperku ni prostorskih pomanjkanj, hkrati pa razpolagamo z lastnimi instrumenti.

Kulturne sekcije so ena za drugo utihnile, predvsem zaradi pomanjkanja vodstvenega kadra. Od vseh skupin je danes aktivna le še kino-sekcija, pa še tu se kaže nazadovanje, kajti svet živí v drugačnem tempu, kateremu vladar je samo konkurenca; eden dobi in zavlada, drugi počasi propada in izgubi.

Ko bi jo imeli povsod!

DELOVANJE OO ZSMS OZD TVI MAJŠPERK

V tovarni je 110 mladincev, od katerih je aktivna le peščica. Glavni vzrok za takšno delovanje je predvsem oddaljenost od samega centra. Zato si tudi prizadevamo, da bi mladinske vrste čimbolj povezali in jih stimulirali na vseh področjih v KS. Z integracijo smo se začeli povezovati tudi z mladino DO Merinka, ki šteje preko 400 članov. Zaradi tega še nismo pripravili programa, dočim smo lanski program izpolnili kar 90 %; odpadel je le obisk v Varteksu.

V sklopu mladinske organizacije deluje tudi »Aktiv mladih komunistov«, kateri šteje 10 članov. Članstvo v OO ZK predlaga na temelju splošne ocene OO ZSMS.

V letu 1977 smo pričeli z urejevanjem mladinske sobe, kar bomo financirali z lastnimi sredstvi. Za kritje ostalih potreb si bomo pomagali tudi z dotacijo sindikata in DO Merinka po združitvi.

Tov. Karneža Radomira

V letu 1976 smo tovarniški mladinci prvokrat izdali svoje glasilo z nazivom »Mladina včeraj, danes, jutri«. Kot glavni urednik moram priznati, da je gla-

silo uspešno izšlo, upam pa, da bo tako tudi v prihodnje. Izdajali ga bomo štirikrat letno v nakladi 600 izvodov. Trenutno se pripravljamo na drugo izdajo, zato še enkrat apeliram na mladince, da se priključijo s čim večjim številom prispevkov.

KS MAJŠPERK — VODOVOD IN CESTA

Tov. Smolej Ivan

Kar se vodovoda tiče, moram povedati, da smo napravili samo primarni vodovod, ki je financiran iz širše družbene skupnosti. Sekundarni je še v gradnji, financirajo ga krajanji sami; doslej so morali plačati 7.500 na družino, poleg tega pa si tudi sami kopljejo jarke.

Druga faza akcije bo speljava vode v obrobne kraje. Tu smo naleteli na velike težave, kajti v prvi vrsti bo potrebno iskati nove vire financiranja. Od tistih sredstev, ki jih dajejo občani, ne moremo odtrgati ničesar, pa tudi njih samih za več ne moremo bremeniti.

Vprašanje sledi vprašanju Za vsem tem patiči edini odgovor, da bo vsa ta vprašanja potrebno slej ko prej rešiti, kot kdaj sploh bo vodovod speljan in od kod bomo zbrali sredstva, ki nam še manjkajo.

V gradnji je tudi asfaltiranje ceste do Majšperka. Le-ta bo verjetno odprta že letos, za naslednja leta pa so predvideni le še »kilometrčki«, ter regulacija Dravinje.

Zavedajmo se, da bodo potrebne akcije. Če si bomo hoteli urediti naš okoliš, bomo morali »reskirati« marsikatero prosto uro, ne pa da bomo samo čakali in kritizirali, češ to bi moralo že biti gotovo, rok je že potekel, pa še zdaj ni. Do sedaj smo bili vajeni »urediti samo svojo hišico«, vse kar je pa okrog le-te je družbeno, zato naj to uredi KS. Vedeti moramo, da ni oziroma ne sme biti tako. Svoje ljudi in svoj kraj moramo imeti radi . . .

(Nadaljevanje na 11. strani)

Ekipno tekmovanje v streljanju

V prvi številki našega glasila »Mladina včeraj, danes, jutri« smo uvedli športno rubriko in se zavezali, da bomo v njej pisali o športnih dogodkih in sedaj moramo to tudi izvršiti. Obljubo izpolnjujemo z zadovoljstvom zahvaljujoč športni aktivnosti našega kolektiva. Program, ki smo si ga zadali za leto 1977 moramo izpolniti. Prej ko začnem pisati o športni aktivnosti, želim še enkrat naštetati vse športne discipline, v katerih bomo tekmovali in to:

streljanje, odbojka, košarka, namizni tenis, šah, nogomet in kegljanje.

Razen tega, da smo si izbrali discipline, smo se odločili, da se ekipe v tem letu formirajo nekoliko drugače, kot v preteklem, in sicer:

Osnovna organizacija sindikata:

predilnica — tkalnica

Osnovna organizacija sindikata:

pomožne službe — apretura

Osnovna organizacija sindikata:

Osnovne šole Majšperk

Osnovna organizacija sindikata:

Postaja ljudske milice Majšperk

Če pogledamo malo nazaj, vidimo, da je v preteklem letu tekmovalo 6 ekip a letos samo 4. Za to spremembo smo se odločili zato, da bi bilo tekmovanje čim bolj uspešno in kvalitetno. To leto smo tekmovanje začeli s prvo disciplino — streljanje.

Poglejmo propozicije za streljanje:

Ekipa šteje najmanj štiri in največ osem strelcev. Za končni rezultat se šteje število krogov najboljših štirih strelcev. Zmaga tista ekipa, ki zbere največje število krogov, če pa imajo dve ekipi enako število krogov odločajo boljši zadetki 10, 9 ...

Rezultati ekipnega streljanja:

1. Predilnica — tkalnica:

Pintarič Franc	148 krog.
Novak Minko	132 krog.

Horuk!

Leskovar Jani	121 krog.
Lampret Ivan	121 krog.
Brglez Franc	90 krog.
Purg Ivan	59 krog.

2. Pomožne službe - oplemenitilnica:

Obreht Milan	134 krog.
Karneža Leopold	130 krog.
Bogme Rajko	127 krog.
Zafran Leopold	119 krog.
Grobelsšek Jože	117 krog.
Šošter Maks	84 krog.

3. Osnovna šola Majšperk:

Purg Janko	157 krog.
Lah Jože	120 krog.
Volmajer Ivan	82 krog.
Rakovec Jože	71 krog.

4. Postaja milice:

Ker so streljanju prisostvovali samo trije strelci je eden od strelcev streljal dvakrat, kar ni odgovarjalo propozicijam. Zbrali so 505 krogov, vendar izven konkurence.

Kot vidimo so se vse ekipe tekmovanju odzvale in pokazale zadovoljive rezultate.

Poglejmo uvrstitve ekip:

1. Predilnica - tkalnica	522 krog.
2. Pomožne službe — oplemenitilnica	510 krog.
3. Osnovna šola	430 krog.
4. Postaja milice	izven konkurence

Po ekipnem tekmovanju je bilo tudi tekmovanje posameznikov, v katerem se je najbolje izkazal Purg Ivan, a pri ekipnem tekmovanju Purg Janko in Pintarič Franc.

Vsem udeležencem tekmovanja čestitamo za dosežene rezultate in jim želimo obilo uspehov v nadaljnjem tekmovanju. Na koncu naj omenim še to, da bo naslednje tekmovanje v odbojki, nato pa v košarki in vabimo vse člane kolektiva, da se udeležujejo tekmovanj in s tem pripomorejo k razvoju sindikalnih športnih iger. Luka

Obisk sejma »MODA '77«

Od 22. do 28. januarja je bil v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču 22. tradicionalni sejem konfekcije, modnih tkanin, pletenin, izdelkov usnjarske industrije in raznih modnih artiklov ali kot se imenuje to — sejem »MODA 77«. Na njem je razstavljalo 350 razstavljalcev iz vse države, tako da ima obiskovalec kaj videti.

Ko se sprehajaš med stojnicami razstavljalcev, lahko ugotoviš, da so se modremu platnu jeansu enakovredno pridružili rebrasti žamet in vedno tople volnene tkanine, katere lahko vidiš v najrazličnejših desenh in barvah. Prevladovale so postelne, tople barve, kar narekuje naši proizvodnji, da tudi takšnim barvam posveti veliko pozornost. Tukaj naletimo na veliko proizvajalcev enakih desenov, artiklov in je zato konkurenca zelo močna, kar nam narekuje izdelati kvalitetno, pravočasno in čimbolj poceni.

Na stojnicah, kjer so razstavljale konfekcije, lahko opazimo zelo lepe modele, tako da lahko vsakdo najde kaj zase.

Kaj pa pletenine? Te seveda spet najbolj obetajo, tako da moramo biti na to konjunkturo, tega našega proizvoda pripravljani s polnimi skladišči in širokim asortimanom artiklov in barv.

Koliko smo ugotovili sami ob obisku velikega števila strank na našem razstavnem prostoru, kateri je bil združen z MTT je interes za našo volnico velik.

Iščejo debelo in efektno volnico, čeravno bo cena zelo visoka.

In, če zaključim: Je naša tekstilna industrija zahvaljujoč splošni krizi svetovne tekstilne industrije in s tem povezanimi relativnimi stalnostmi modnih linij in zaradi velike elastičnosti majhnih proizvajalcev uspeła prebrestiti reko, ki bi ji lahko rekli »zamujanje za eno sezono!« Majda Leskovar

(Nadaljevanje z 10. strani)

STANOVANJSKI PROBLEMI

Uspeh naše organizacije je pridobil 14 stanovanj v stanovanjskem bloku, zgrajenem v letu 1976. V letu tega leta se predvideva gradnja novega bloka, katerega sredstva naj bi združili Oddelek milice Majšperk, Zdravstvena postaja in TVI Majšperk, Izobraževalna skupnost Ptuj, ter Solidarnostni sklad stanovanjskega podjetja Ptuj.

Število prebivalstva s sami KS ne pada, niti ne narašča; držimo se torej enakega nivoja. Vidno pa se kaže depopulacija v hribih — ljudje se selijo iz obrobja Haloz v nižinski predel, zato nam še vedno primanjkuje stanovanj.

ZAPOSLENOST V OZD TVI MAJŠPERK

OZD TVI Majšperk zaposluje približno 480 ljudi, kar bo ostalo tudi v prihodnje. Konec lanskega leta je bilo zaposlenih 483 delavcev, od tega 4 delavke za določen čas in 7 učencev v gospodarstvu. Delovno razmerje je v preteklem letu prenehalo 16 delavcem, novo pa je sklenilo 14 delavcev, od tega 5 pripravnikov in 4 delavke za določen čas.

Edine spremembe so bile v zadnjem času v reorganizaciji delovnih mest, čimer smo zagotovili večjo intenzivnost. Novih delovnih mest pa zaradi modernizacije ne bo. Vanja Vuk

Maksimiljan Krivec

HALOZE

Oh Haloze lepe zelene
z griče obdane ste ve
po gričih pa vijo se ceste,
ki vodijo visoko v gore.

So klanci globoki in strmi,
da živina le težko pelja
s kamenjem voz se podlaga,
da žvinca počitek ima.

Po ozki dolini pa cesta
z grički obdana nam je
ob cesti potoček Jesenica,
ki žvira izpod Donačke gore.

Si Donačka nam gora ponosna
si sredi prav lepih gozdov
z vrha pa svoje lepote
razgrneš nam daleč okrog.

Je rodna vasica domača
na k'tero pozabil ne bom
je cela z griči obdana —
spominjal jaz nanjo se bom.

Ko vetrič pihlja po dolini
se sliši klopotev glas,
veselih beračev v hribih
prišel jesenski je čas.

So Haloze lepe, so rodne,
kjer žlahtna nam trta rodi
al' zemlja je težka — rumena
kjer bilka se hitro suši.

Ko oči bom te svetle zatisnil
objel me bo drugi svet,
na gričku ob cerkvi domači
sprejel me bo haloški svet.

Vida Galun

GLE DAM NAZAJ

Gledam nazaj.
Hodim med rožami,
ki so že davno venele,
opazujem razposajena življenja,
ki jih ni več.
Gledam nazaj
in se zavem minljivosti.
Gledam danes.
Berem poglavje
današnjega dne svojega življenja,
mislim na ljudi,
ki jih imam rada.

Gledam v danes
in srečna sem.
Gledam v jutri.
Božam svoje sanje,
da bi lahko postale resnica,
iz sončnih žarkov
sestavljam tvoj obraz.
Gledam v jutri
in polna veselja stopam naprej.

Vida Galun

TRENUTEK SREČE

Nekje je za trenutek
posijalo sonce
skozi mladi gozd,
in drevesa
so se začudeno zdrznila.
Nekje je ptič na ročnem grmu
umolknil sredi najlepše pesmi,
in v zraku
je obvisel
nezapeti akord bolečine.
Nekje je marjetica
dvignila utrujeno glavo,
da bi prisluhnila
pesmi moje sreče.

Vida Jug

V TKALNICI

Stroj tolče klipa, klop,
urno tkalec stopi naokrog,
več korakov boš napravil
jurčkov več si v žep boš spravil.

Kdaj se trga je hudo,
živčni hitro »gratamo«.
Dobra preja radost vseh
in spet je v nas nasmeh.

Ko pa stroji prazni so
obupano vzdihujemo,
kje bom delal? Kakšne plače?
Oh, da b'lo bi brž drugače.

Petnajsti v mesecu je enkrat,
ko plačo dvignemo
se jočemo in kregamo,
če premalo služimo.

Tudi v Halozah nismo kar tako!

Kurir v TVI!

Vida Jug

KAKO SI LEPA SLOVENIJA

Kako lepa si Slovenija,
saj daleč te že svet pozna.
Turistov vsako leto je več,
radi pridejo na izlet.

Tu morje jih privlači že
na soncu radi tu leže.
Kdor svež'ga zraka si želi
v gore hitro pohiti.

In naša mesta lepa so
po parkih rožice cveto.
Ljudje prijazni so povsod,
spoštovani je slovenski rod.

Če kdo v tujino je šel kdaj
rad vrača se v domači kraj.
Solze v oči mu pridejo,
ko vidi spet Slovenijo.

Haloze, cesta, kultura, NOB, skromne želje

Kulturna dejavnost v Narapljah po vojni

Upam, da so vam v celoti znane Haloze in njihov gospodarski položaj. Vsi vemo, da so naši starši tisti, ki so delali za kos kruha nekdanji gospodi in veleposestnikom, kateri so imeli v tem delu Haloz vinograde in viničarije.

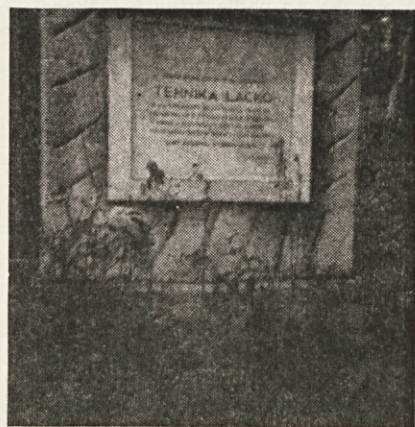
Kdo bi lahko razumel, da siromak iz Haloz ni mogel doseči svojih pravic. Ob žetvi se je vila v nedeljo popoldan kolona mlatičev, ki so odhajali na Dravsko polje služiti žito, da preživijo svoje malčke. Otroci so težko čakali vrnitev svojih staršev, da dobijo kos kruha, ki ga je mlatič dobil za popotnico. Kdo si upa reči, da ni tako? Upam, da se vsi ljudje iz Haloz zelo dobro spominjajo preteklosti, saj so živeli v kraju v katerem je gospodarilo nekaj bogatašev, kateri so izkoriščali tukajšnje delavce, in dobil namesto pravičnega plačila za celodnevno delo košarico krompirja ali suhih hrušk. Plačila v denarju ni nikoli dočakal.

Kadar se je približeval kakšen praznik so od ranega jutra ropotali vozovi naloženi s kostonjem ali hrastovim lesom, ki ga je odkupovala bivša »Taninka« Majšperk. Kdor je imel gozd je bil gospod, vendar so se zaradi preoblega podiranja gozdovi popolnoma spremenili v puščavo.

Približeval se je val druge svetovne vojne. Dobro se spominjam prihoda nemških vojakov v Majšperk. Ob petih popoldne sem zagledal prve skupine prihajajočih nemških vojakov, kateri so obstali med šolo in takratno gostilno Svaršnik. Tudi v tem kraju Haloz so izselili slovenske učitelje. V šolskih pro-

storih je odmeval glas, ki ga haloški otroci nismo razumeli. Otožni so postajali obrazi otrok, vse več jih je začelo ostajati doma. Razmere so se slabšale, velik del k temu pa so pripomogli domači izdajalci. Čas beži, črn dim se vali, šolsko poslopje gori, gospoda beži! In kam? V Majšperk vas in tam si išče pomoči.

Borci NOB so šolsko poslopje sežgali, črn dim je pokrival višino Haloške doline. In vendar Haloze niso klonile, uprle so se. Ustanovili so se mladinski odredi, Lackov odred, Kozjanska ceta, 14. stanica. Obiskala nas je tudi znana Šerčerjeva brigada. Toda kljub dobri organiziranosti NOV nismo mogli preprečiti izseljevanja v ptujske zapore, mučenja, streljanja žena, otrok in starcev, požiganja. Upam si trditi, da ni bilo hiše v tem predelu Haloz, katera ne bi pomagala v NOB ali bil vsaj en član družine med partizani. Med partizani je bilo tudi mnogo mladih — lahko bi rekli še otrok. Ti so vestno opravljali svoje kurirske naloge, mnogi so tudi padli. Med njimi mlad fant Miran Sagadin po katerem nosi ime sedanja šola v Narapljah. Da pa Slovenska beseda ne bi zamrla, in da bi bili partizani obveščeni o najnovejših dogodkih v svetu, kakor tudi na položajih so za to skrbele tiskarne. Ena takih je tudi — Partizanska ciklostilna tiskarna TEHNIKA LACKO, ki je na tem mestu od septembra 1944 do osvoboditve s tiskano besedo vzpodbujala in krepila slovensko ljudstvo v borbi proti okupatorju in domačim izdajalcem. Ta spominska plošča je bila 22. VII. 1951. leta tudi obnovljena.

Tehnika Lacko

Tiskala so se razna obvestila, plakati, razmnoževale so se tudi pesmi; Jutri gremo v napad, Hej brigade hitite, Počiva jezero v tihoti« itd.

Kljub vsem naporom in velikim mukam Haloško ljudstvo ni klonilo. Čakalo je na en sam trenutek — svobodo!

*Veš, hudo je —
sva zjutraj mokra od dežja,
skrivaj si solze briševa.
Snežinke znova padajo,
jetnicam mraz naznanjajo!*

*»Svoboda zlata«, čakam te
v samici ptujski bolan sem že,
odpri mi vrata ti fašist,
da pojdem k hčerki na obisk.*

*Odpri mi vrata ti fašist,
da vidim dete če živi.
Ob zori zlati svane dan
pred pragom je »svobode« dan!*

Čeprav smo že 30 let svobodni in enakopravni z drugimi, se naše življenje vedno prepleta, so spomini na tiste

Pozdrav komandantu brigade
Haloze 75 tov. Poglajn Jožetu

dneve, ko so padle žrtve haloškega — slovenskega pa tudi jugoslovanskega življa.

Razmere v Halozah so se po vojni spremenile, vendar ne moremo reči, da Haložanom v prid. Mladi odhajajo v svet za kruhom, ker menijo, da ga tu ni dovolj. Ostajajo le starčki in neobdelana zemlja.

*Oh zemlja ti moja, kako ti propadaš,
čeravno vzgojila sem sinov devet,
zelela sem, da mi vsaj eden pomaga,
poslednji odšel je tja v širni svet.*

Vemo tudi, da tujina ni zlata, vemo pa tudi, da se v Halozah brez zaposlitve ne da živeti. Primanjkuje nam tudi kulturnih dejavnosti, razvedrila, ki ga človek, posebno še mlad nujno potrebuje. Tudi ni prostorov za kulturno dejavnost, ni trgovine, ki si jo starčki v tem predelu zelo želijo, da sploh ne govorimo o cesti, če to še sploh lahko nazivamo cesta, bolj primerno in pravično bi bilo »LUKNJA«. Pa naši delegati — pa kaj bi tarnali, saj smo si jih sami izvolili!

*Kruh na cesti še dobim,
če peka pravočasno vstavim,
tu papir se ne dobi,
saj preveč se mu mudi.*

Nisem pisec romanov ali kaj podobnega, zato mi ne zamerite, vas mlade sem hotel opozoriti na ta kraj, ki še živi, in v katerem živimo mi, ki smo nekoč tudi bili mladi. Tudi mi smo prirajali zabave, oddaje pokaži kaj znaš in pred dvema letoma pripravili daljši kulturni program ob sodelovanju brigadirjev, ki so pomagali, in pripomogli k temu, da ima Majšperk danes dobro pitno vodo.

*Če res je tako, da Dravinja Haloze meji,
na obronkih njenih tekstilna nam stoji.
V širni svet je znan njen glas,
po kvaliteti vsaki čas.*

*»Zarja« vsak dan se nam smeji,
ker nam moko dedeli,
cene zmerne so tako,
da žepi pol občutijo.*

*Če te zobek res boli
se hitro drugi namesti
beli, zlat al' jeklen
pa poslej boš zdrav in klen.*

*Če imaš po vincu glavobol
pomagal ti bo Phenangol
saj tukaj vedno ga dobiš,
če le denarce podeliš.*

*Vrh Jelovic se je rodil,
v tujini delo je dobil
če vprašaš ga —
al' dam kaj k mami greš,
dobiš odgovor tak —
tja v Haloze ne hodim rad.*

Res, ko je delo, ne hodi rad »dam« (razen če nima na naših hribočkih že vikendice), ko pa pride jesen, pa je iz teh haloških predelov vedno kaj za odnesti. Takrat Haloze zaživijo in klopotci oznanjajo obilno trgatve. Kostanji vabijo s svojo čudovito obleko, črički pa prepevajo dolgo v noč.

Upam, da Haloze ne bodo izumrle, treba bo napeti vse moči, da priskrbimo delo mladini, katera bo voljna doma prevzeti tudi krpico ilovnate zemlje.
Maksimiljan Krivec

Razmišljanje mlade žene

Tišina! Kako moreča, vendar včasih tako dobrodošla in potrebna. Zunaj sneži in bela znežna odeja pokriva travnike, gozdove, jase. Pokrila je tudi poti, po katerih se sprehajajo še danes. Toda ne jaz, sprehajajo se mladi in srečni. Da, tudi sama sem še mlada, toda nihče tega več ne vidi, nihče te več noče spoznati, tudi tiste ne, katerim pripadaš z vsem srcem in dušo. Sreča, da tudi ta kopni kot bo v pomladnem soncu kopljen sneg. Morda bi potrebovala samo iskrico in bi ponovno zagorela v vsej svoji moči in v vsej svoji lepoti. Toda?

Iz kuhinje se sliši znana in vedno lepa melodija »Naj ostane spomin...« Tudi sama se vračam... kam? V preteklost!. Nikoli v življenju si ne bi mogla misliti, da bom preživela ob morju tako čudovit večer. Veter tiho veje skozi gosto krošnjo borov, nebo je posuto s številnimi zvezdami in noč je tako prijetno topla. Slonim v njegovem naročju, tiho pleševa, tesno objeta in v svojih laseh čutim njegov topli dih.

Nekje v daljavi se čuje zamoklo brnenje ladje, morje tiho šumi in spleta sanje, združuje zaljubljene ter uspava speče.

Pleševa brez besed, veliko si imava povedati, toda molčiva. Bojiva se pokvariti prijetnega občutka, ki spreletava vse telo. Nežna melodija se tiho spaja z valovi morja, najine misli so daleč stran, toda tesno druga ob drugi. Še zadnja melodija in ples se končuje. Ali se s tem končuje samo ples, ali še s tem končuje najina velika sreča...

»Mama, mama«, zaslišim otroka, ko s sanmi drvi mimo okna. Da, vračam se v vsakdanjost, bojim se jutri. Kaj mi bo prinesel jutri? Morda ponovno čakanje, morda bo ta jutri spet lep kot nekoč. Ne, nikoli ne more biti več tako. Vsakdo ima svoje skrbi, svoje obveznosti, kup sestankov, s katerih se vra-

ča živčen in utrujen. Ni več časa za družino, ni časa za ženo, za sprehod. Čeprav si še mlad, umri v samotni, pa čeprav je ta samota v gruči ljudi. Ti ostani doma, čuvaj otroke, kuhaj, likaj, peri... Sestanki, ti niso za ženo, kaj pa se ta sploh spozna na reorganizacijo in integracijo? To lahko pokažejo kvečjemu doma pri posodi in jo reorganizira, ko je okrušena in jo vrže v smeti. V praznem stanovanju lahko uveljavlja svoje samoupravne pravice in enakopravnost, seveda s tem, da dopoldan dela v delovni organizaciji, popoldan pa čimveč doma, to so njene pravice. Domov, drugam ne spadaš, med ljudmi si nezaželena in nesposobna.

Pa vendar: Še živim! Iščem možnosti in poti, da tudi sama pokažem svoje sposobnosti. Iščem družbo, iščem prijatelje. Prijatelje, ali ima ta beseda še svoj pomen? Žalostno, toad po mojem mnenju lahko najdeš prijatelja le v dobri knjigi. Ta nikoli ne razočara, nikoli ne izda. Torej, ne prijateljev, temveč preproste ljudi, ki te bodo skušali razumeti, ki ti bodo pripravljene v silo pomagati, ne glede na to kaj in kdo si.

Tudi sama želim nesebično pomagati, želim delati, toda samostojno, ne želim imeti večnega inštruktorja, ne želim imeti večnega spremljevalca pri vsakdanjem delu, na vsakem koraku. Ne želim dajati odgovorov, kot jih tudi sama ne zahtevam. Želim se osamosvojiti! Osamosvojiti? Ali sem sposobna kaj takšnega? Tudi beseda moram še obstoja. Tako moram tudi jaz uspjeti.

Želim pokazati, da z močno voljo in naporom lahko tudi preprosta ženska doseže svoj cilj.

In zopet sneži, sneži...

Vsaka snežna krpica pa pada na moje srce, se počasi topi in pušča na mlademu in osamljenemu obrazu solzo za solzo...

Ob 8. marcu, dnevu žena prireja OO ZSMS, OOS in IGD Tovarne volnenih izdelkov Majšperk v sklopu Osnovne šole Majšperk daljši kulturni program. Po končanem programu bo zabava s plesom. Igral bo priznani ansambel »KREŽE«. Vabimo vse žene in dekleta iz KS Majšperk, Ptujске gore in Stoperc, da se udeležijo prireditve, ter za nekaj minut odložijo skrbi in težave. Posebno še vabljeni iz OZD TVI Majšperk.

Vabi OO ZSMS TVI Majšperk

Romantika in realizem mojih in naših mladih let

Oh, biti mlad — prav gotovo ni večje sreče od mladosti. Enkratna je! Nikoli se ne vrne. Ostanajo le spomini.

Imajo me še za otroka! Kdo? Mama, oče, ljudje na cesti, sploh vsi, ko smo v teh letih hočemo biti odrasli. Pa vendar je včasih bolje biti otrok. Počutiš se nekako zavarovanega, neodgovornega za vse kar storiš, počutiš se varnega.

Ni še dolgo od tega, ko sem na vprašanje, koliko sem stara, povedala število svojih let in slišala:

»Da, da, to so tista rosna leta življenja, ko ti je vse lepo in včasih vse grdo. To so leta, ko vidiš vso tisto lepoto, ki je odrasel in že zrel človek ne vidi več, to so leta, ko te prizadene vsako, še tako majhno zlo in te vse, kar je v življenju nelepega, zelo, zelo prizadene.« Človek, ki mi je to dejal, je že star mož. Ob teh besedah mu je v očeh zaplamteli neka iskra, verjetno se je spomnil svoje mladosti. Ni me karal niti se mi ni smejal, ko je poslušal moje pripovedovanje. Govorila se mmu o sebi, govorila sem mu o vseh nas — in on me je razumel. Razumel je vse, ves ta mladi svet, ki ga mnogi ne razumejo, vsaj zdi se nam tako, in ti nam poskušajo z očitki pokazati pot v življenje. Očitajo nam neresnost, očitajo nam, da se ne znamo sprijazniti z to našo vsakdanjostjo, očitajo nam, da ne bomo znali živeti, ko bomo morali resno in trezno stopiti v življenje. Očitajo nam vse to in še marsikaj. Morda nam očitajo, da smo mladi?!

Toda mi živimo in mladi smo in srečni smo, da imamo svoj svet, da imamo to, kar nam življenje da. Da, ta mladi, nori, nori svet!. Poln je romantike in spet drugič drugega več in manj prvega, kakor pač zahteva življenje. Saj življenje je krut učitelj, mnogo, mnogo hujši od naših starejših učiteljev.

Kdo vidi lepše od nas lepoto polne zvezdne noči, ko vse drhti od nečesa lepega, od nečesa kar nas vedno znova navdaja z notranjim ugodjem in nas osrečuje? Kdo vidi vso lepoto lepega zimskega jutra, čeprav je tako hladno, da nas zebe prav do kosti? Ljudje govore, da vse to vidijo samo romantiki, mi mladi pa trdimo, da čutimo vso to tiho lepoto prav tako lepo.

Lačni smo življenja, verjetno zato, ker šele začenjamo živeti. Vse bi radi dosegli, vse zmogli!

Bomo dovolj močni za vse te načrte in za uresničitev vseh naših sanj in želja? Mnogi bodo! Pa jaz? Mene je strah. Pravzaprav se bojim jutrišnjega dne. Strah me je, ker mi bo za vse življenje ostala moja neresnost, da bolj ljubim pesmi Menarta in Byrone, kakor kakor pa morečim vsakdanjost, ki me vedno znova odbija, zato se zatekam v

mi bo ostalo za vedno. Človek z bujno prazen svet sanj in domišljije. Da, to domišljijo, vedno bom polna načrtov in vedno znova bom prihajala do novih spoznanj in zaključkov, ostala pa mi bo za vedno romantika mojih mladih dni.

To smo mi, mi mladi, ki se zatekamo k mamilom ali knjigam, morda večkrat k alkoholizmu in pop glasbi, ker nas je strah jutrišnjega dne, ker nas je strah sedanjosti, ker bi radi ostali mladi. Bojimo se življenja in vendar se ga veselimo. Najtežje je v dobi odraščanja, ko stopamo v novi krog — krog realnega življenja. Marsikdaj se začne tedaj podirati »grad na ledu«, sesuje se ves lepi svet sanj in začetni mora graditi novi — pravi svet, zgrajen iz zaključkov in grenkih spoznanj.

Mladost je kot valj tople melodije, ki te vsega prevzame, znamo pa jo ceniti predvsem takrat, ko je mimo, ko jo izgubimo ...

Martina TIČARIČ

VEM VIC ... VEŠ VIC

»Kdaj bo asfaltirana cesta skozi Majšperk in s tem boljša povezanost med krajevnimi skupnostmi?«

»Žal, toda zamudili smo vlak!«

»Kaj, tudi vlak vozi skozi te kraje, kako mora šele to ropotati, na avtomobilskih kolesih so vsaj gume?!«

x x x

»Boriti se in še boriti, da zaposlimo odvišno delovno silo,« je zatrjeval nek tovariš.

»Honorarno z upokojenci!« mu pri-skoči na pomoč drugi.

x x x

Naša izguba pa res pušča posledice, saj že cele tri mesece elektronski računski stroj v računovodstvu noče in noče sprejemati teh števil.

x x x

»Zakaj se pa integriramo ravno z Merinko?«

»Merinkin plus in naš minus je ravno nič in najlepše je, da pri nič začnemo!«

x x x

»Ti pa res nisi niti dinarja privarčeval!«

»Kaj se sekiraš, sedaj bom vsak mesec 55 % plače varčeval in tako upam, da bom le nekaj prihranil!«

Odgovarjamo... Odgovarjamo...

Angelca AVGUŠTIN, roj. 14. 5. 1953

»Kje delaš in ali si z delom zadovoljna?«

— Delam v tkalnici na delovnem mestu presukovalka, ali sem z delom zadovoljna sprašuješ, jasno, sprejela bi tudi takšnega brez hrupa.

»Izšla je že prva številka mladinskega glasila, zanima me, zakaj nisi sodelovala, saj veš, da je to naš list?«

— Sama ne vem zakaj. Mislim pa, da je nekaj kriva tudi lenoba, drugič pa sem se bala, da nimam kaj pisati, oziroma nebi pripravila dovolj zanimivo za objavo. Vsekakor pa sem zelo vesela, da imamo svoje glasilo tudi v Majšperku. Morda bom za prihodnjo številko zbrala toliko poguma in tudi sama prispevala k nadaljnjemu uspešnemu izhajanju glasila. Vsekakor bom poskusila.

»Kaj misliš, ali je mladina v TVI uvrščena popolnoma enakopravno (kot ZK in sindikat)?«

— Menim, da ne toliko kot bi morala biti. Po drugi strani pa si mislim, da bi morali biti mi tisti, ki bi zahtevali svojo uvrstitev med obema osnovnima organizacijama. Sama sem član tudi v samoupravni interesni skupnosti, za druge že več ne najdem časa.

»Kakšno se ti zdi sedanje delo mladincev v TVI?«

— Sedanje delo mladincev v TVI je zaživelo in želim, da bi tako organizirano še naprej delali.

»Angelca, s čim se ukvarjaš v svojem prostem času?«

— Prostelega časa imam bolj malo, kolikor pa ga je, ga rada izkoristim za branje dobre knjige.

Danica Planinc, roj. 14. 4. 1954

poklic: referent prodaje tkanin

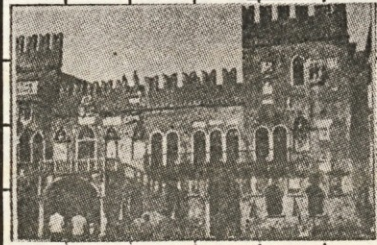

»Zakon o združenem delu je ustava delavcev v malem. OO ZSMS je sprejela sklep, da bomo povabili predstavnika iz Ptuj za obrazložitev zakona. Ali boš prišla na predavanje in kaj misliš o takšni vrsti seznanja mladih z le-tem?«

— Takšna predavanja so vsaj po mojem mišljenju najboljše za pridobivanje znanja in obveščanja za mlade v TVI. Zato mislim, da je nujno potrebno, da se vsi mladi udeležijo tega predavanja, ter se seznanijo z vsemi novostmi, ki jih prinaša ta zakon.

»Dobra zveza komunistov in sindikata ne more biti brez dobre mladine. Zadnji čas so organizacije dokaj tesno povezane in dokaj tesno sodelujejo. Kaj misliš, ali je mladina uvrščena popolnoma enakopravno?«

— Res je, da je delo med našimi organizacijami tesno povezano, vendar še žal mladina ni enakopravno uvrščena z ostalima osnovnima organizacijama. Vendar upam, da bomo v najkrajšem

(Nadaljevanje na 16 str.)

			TVI MAJŠPERK	DRESER ŽIVALI	PONAV-LJALEC RAZREDA	GRŠKA BOGINJA MODROSTI	MRTVAŠKI ODER (LJUDSKI)		TVI MAJŠPERK	TEKOČI-NJA ZA NARKOZO	POLITIK E BILIZ NDEZA VEHOVA	FAKOLSE-NA SMER PROMETNE ŽILE	
			SLADKO-VODNA RIBA						ESTONEC				
			VELIKO SITO						HIMA-LAJSKA KOZA				
			KARLOVA						MESTO ZNANO PO SIRU GRAPE				▼ JAL-KRANSKI OTOK
TVI MAJŠPERK	ŠAALSKA PRST	TEVEC GOTT	PREBI-VALEC ARABIZE	LOUIS ARM-STRONG	PREBIVA-LEC ATEN ANTONI MARTI			▼ 22. IN 18. BRKA	GORA V HIMALAJI POYODNI				
VEŽJA KAMNITA GMOTA						IGRALKA RINA EDWARD GRIEG		JAL FILM IGRALEC ZRE-NSANIN		KUHANO PEENO BOG LOUBEZNI			
ŠGANI SLAD-KORSKI							ZAR-CITEV TONA				TVI MAJŠPERK	LIO SANG PEVKA MALUS	
TALI-SOVA ORANJEVA				CEMEN-TARNA V SOVKI DOLINI	AMERIŠKA PEVKA (BOBBIE)			MARIBOR-SKATOPROM NARPA			LUČAJ	LITIJ	
FILMSKA IGRALKA LONČAR					HOKEJIST OLIMPIZE (IGNAC)	CETINJE EGIPČ-SVETI BIL		A. JANUAR					
PEVKA PINTE-RIC						GIBANJE PO ZRAKU	IVO DANEU		PIZACAKI IZBUZATE ŽBENE ŽIVALI				
								▼ GRŠKA ORKA		RIMSKI CESAR	HRVAŠKI PETROL	MOŽ CATERINE VALENTE MEZARKE	
	INDUSTRI SVO MESTO V ŠKANSKI ASTURIJ							RUDI v KLARIC OTTO TIECK		LES ZA GRADNJO KADIJ BENETKE			
	NOVICA					ČISTO PREMO-ŽENJE							
	OBVE-SČEVJANI CENTER				DOPISU V NAŠE GLASILO	S KRIZAN-KAMI SI VRSI SEM IN KRASNO ČAS	NALEPKA					TVI MAJŠPERK	

Bojan Kovač

(Nadaljevanje s 15. str.)

času tudi to dosegli, saj imamo v TVI tudi OO »Aktiva mladih komunistov«, katere sem tudi sama član.

»Danica, izšla je že prva številka mladinskega glasila, vendar tvojeja prispevka še nisem zasledila. Zakaj nisi sodelovala, ali ti glasilo ni ugajalo?«

»Naše glasilo »Mladina včeraj, danes, jutri« je lahko rečem pravo presenečenje za vse ljudi, ki so zaposleni v našem kolektivu. Kot urednica si si morala pritrpati veliko prostega časa, da je glasilo zagledalo luč sveta, zanima me, kako si sploh lahko. Kje pa je razlog, da še članka nisem napisala in ti ga dala, ne vem. Vendar bo v enem prihodnjih glasil tudi del mojega prispevka.

Posoda,

razni gospodinjiski modeli

Priporoča se

FRANC MIRNIK

Celje, Pucova 5

Ojačevalne naprave, radioaparati, TV-črno-beli in barvni, avtomatika

RTV-Servis in avtomatika
STRELEC MILAN

Delavnica:

PTUJ, Aškerčeva 3

Tel. 77-917

Stanovanje:

Ptujska gora 10

Po mnenju sekretariata za informacije pri Izvršnem svetu skupščine SRS, Ljubljana, št. 421-1 je glasilo oproščeno prometnega davka. Glasilo »Mladina včeraj, danes, jutri« izdaja OOSMS TVI Majšperk. Uredniški odbor: Albin Lešnik, Vanja Vuk, Milan Erbus, Sonja Pislak. Odgovorni urednik: Radomila Karneža. Izhaja štirikrat letno. Naklada 600 izvodov. Tiska Ptujška tiskarna v Ptuj.